

prenehava biti njena glavna opora. Težišče slovenstva prehaja na delavca, bajtarja, malega in srednjega kmeta. Narodnostni popisi 1939. l. dokazujejo to tendenco.

Zaključek dosedanjega pregleda je jasen: značaj slovenske vasi je pretežno proletarski. V tem smislu Slovenci nismo narod malih kmetov, temveč narod bajtarjev. Celih 57,4% „zemljiških posestnikov“ ima manj kot 5 ha zemlje. Vaška beda vključuje 76,1% „posestnikov“. Delo za politično prebujo in osamosvojitve vaške bede — teh najštevilnejših plasti slovenskega naroda je temelj vsake progresivne politike na vasi. Te plasti niso zgolj zaveznik, temveč sotrp in soborec v isti vrsti z industrijskim proletariatom. Predstavljajo drugo, velikemu kmetu in meščanstvu nasprotno politično in organizacijsko jedro na vasi.

Vsaka „kmetska politika“, ki skuša zabrisati to osnovno dejstvo slovenske vasi, je objektivno ovira za prebujo najbolj zapostavljenih in najbolj številnih plasti na vasi. Prav tako je neosnovana vsaka filozofija, ki skuša na osnovi delovnega in življenjskega vaškega miljeja ustvariti teorijo o skupni fronti vseh vaščanov proti vsem v mestu in izven agrarne proizvodnje zaposlenim osebam. Osnovnih razlik ni v miljeju proizvodnje, temveč v odnosih proizvodnje in v socialnem življenju.

Pred nevihto

Lili Novy

Nekjé je burja za gorami,
nevihta, blisk in tresk in grom,
sopara pa, ki ždi nad nami,
pritiska vse, kar diha, k tlom.

Negibno log in trstje čaka
in ribnik več ne valovi.
V modrini jezni, brez oblaka,
nebo nas gleda in molči.

Trdo nam groza v žile sili,
uprti — sohe — smo v portal,
ki dolgo skozenj so hodili
berač, kmet, kralj in kardinal.

A zdaj se težki temelj stresa,
vse bliže rjove groma glas.
Morda bo ura, polna besa,
zdrobila stavbo, dver in nas.